

Apstiprināts:

„Baltijas Semkopja“ Administrācija, Ahr-Nigās Ralku-celā Nr. 14, Puhzišņu Gederta un Beedra grahmatu-bodē. Beftam Nigā: Altberga un Kapteina grahmatu-bodis. Zītās pilkēhtās: wifās grahm.-bodis. Uf lauteem: pee pagastu-walbem, mahžitajem, fkolotajem, 2c.

10. gads.

Nigā, 6. jūnijā.

Makfa ar peesuhstifhanu par pafii:

Ar Peelikumu: par gadu 3 rubl., bej Peelikuma 1 rubl. 60 kap.
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu 1 rubl. 60 kap., bej Peelikuma 85 kap.
Makfa ekfpedizija un grahmatu-bodis faemot:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rubl. 50 kap., bej Peelikuma 1 rubl.
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu 1 rubl. 30 kap., bej Peelikuma 55 kap.
Peelikums ween par gadu 1 rubl. 50 k., par 1/2 gadu 80 kap.

Slubinajumus, 8 kap. par fihu rakfu rintinu, nem pretim S. Allunans, Zefgawā; Zeeprinč, Zehfīs; Sč, Segalls, Banfā, un administrāzija, Nigā.

Baltijas Semkopja redakzija, administrāzija un ekfpedizija atronas Ahr-Nigās Ralku-celā Nr. 14.

Saimneezibas nodala.

Kad seed kweefchi?

Kā nu gan tā war waizat? domās dasch labš lastajš, kuzsch beeschi ween ir redsejis un eewehrojis, ka it drihfi pehz rudsu seedefchanas ari mastree eedseleenee seedu putelkifchi gar kweefchu wahrpas malahm eerodas. Bet ta naw wis kweefchu seedefchana, i. i. seedu putelku mazindš budamo preefch apauglofchanahš wajadšigo putelkifchu istufkfofchanahš; ta ir tilai fihme, ka seedefchana jau notikufe. Rudfi pahrfseed arweenu fiktā, faufā laifā, tā ka mehš to it gaischi redšam no seedu putelkeem, kas tā duhmu mahlonis pazelas pahf rudsu lauku, kur wehifch toš uf wifahm pufem isfšenā un pahf wifū lauku isfaiša. Pee kweefcheem to wehl neweens naw eewehrojis; pee kweefcheem atradifim no fantu atgadijumeem wairaf kā dewindesmit atgadijumōš, ka uf ahru isfahrušchees seedu putelku mazini ir tukfchi, seedu lapinas zeeti flehgtas, un ja tahš atweram, tad atrodam, ka fpalwu kronitis uf seedu rehtiaas jau ar putelkeem ir apbiris. Tilai Frantfchu botanikiš Godrons aprafifia fcho bufchanu tuwal un wira domas apleezina domexu rentneekš Rimpau's, Schlangstedtā, if pašča eewehrojumeem. Pehz fcho abu pehtitaju apleezinaschanas kweefchu seedu lapinas atweeras tilai rihdōš starp pulkften 4 1/2 un 6 1/2, ja ap fcho laiku nelihfi un ja Zelfija termometriš nerahda pahraf par 16 gradeem filtuma. Pee fchi filtuma seedu lapinas atweeras, weenalga, waj debefis apmahlfchahš waj flaidras. Rahdu laizinu lapinas atweeras tilai drufzix, bet drihfi ween tahš atplehšchas til tahtu, ka istaiša fawā starpā lihdi 45 gradū leelu faktu. Tagad pazelas ari trihš putelku mazini zaur ahru putelku pawedeeniāu uspampfchanu, pee kureem tee peefiprinati, pahfwehřchahš wirs zauruma piramidā, noleežas tad lehnām uf fahneem, istufkfo galā pahfplihšdami eefahkumā tilai drufzix seedu putelku, bet apgahšchas tad it peepeshi un apbee fehlfenizu ar seedu putelku mahloniti; drihfi pehz tam tee (putelku pawedeeniāi ar putelku mazineem) nolaeas uf ahru starp seedu lapinahm, kamehr pehdejās aifweeras atkal glufchi zeefchi.

Ja ap fcho laiku lihfi leetus, jeb ari ja laifš ir koti aulfš, i. i. apafsch 16 gradeem pehz Zelfija termometra, tad seedefchana nowilzinajahš gan ari lihdi pulkften 8; bet ja leetus un aulfšais laifš peetura wehl ilgal, tad seedu lapinas neatweeras nemas un apputefchana noteef pate no fewis pee flehgtahm lapinahm. Seedefchanas laifš wellas zaurmehřā nemot tilai afionas deenas.

Daudš botaniku domā, ka pee wehja-seedetajem putelku peenefchana no ziteem seedeem neapejami waja-dšiga; pehz Rimpau's a un Godrona eewehrojumeem nemas tā naw, ko ari praktika apleezina, jo wairaf kweefchu fortu war audfinaf it tuwu zitu pee zitas, beš ka tahš zaur fajaukfchanos (jauku apauglofchanos) pahfwehřfios flittakās. War gan but, ka flitakās apgabaldš zaur jauktu auglofchanu waretu no diwahm fortem jaunū trefchu forti isaudfinaf; pee mums, kur rihdōš agri nemas naw til flitš laifš, tas gan butu geuhfi isdaramš.

Tas patš jafaka ari no meefcheem; wari it drofchi audfinaf wairaf fortu meefchu it tuwu kopā, beš kahdas baidifchanahš, ka weena forte zaur apputefchanu ar otras fortes putelkeem pahfwehřfios jaunā trefchā forte.

Mufas seed pa leelafai dakai pret wafaru, jo tahš nemihl rihā wehfuma; daschi apleezina, ka tahš ari pee wehfa un leetaina laika flehgtahm seedu lapinahm, glufchi tāpat kā kweefchi, warot pahrfseedet. Ka ari pee auřahm weenam seedam preefch apauglofchanahš otra seeda putelki naw wajadšigi, to peerahda daudš ismehginajumi; war feht daudš auřu fortu kopā, ja pee nahlofchahš plaujas latru forti eewahlfhi fewifchi, tad wari it drofchi but pahfleezinatš, ka neweena forte nebuš

pahfwehřtufešs zītadā, kaut ari tai glufchi tuwu auga zita forte.

Tā tad zaur jaukfchanu nemas newaram zeret fawu labibu pahrlabot; bet pahrlabofchana ir gan panahkama zaur wiflabako stahdu ismeklefchanu un zaur fewifchku jo ruhpiigi koftu lauku eetaififchanu. Angli ir tahdā wihfē fawu labibas fehllu fipri ween pahrlabofufchi.

Kā uhdens jawahra.

Ja mahjfaimneezei waizatu, waj ta nefina, kā uhdens jawahra, tad ta waizataju eefatitu par trafu. Un tomehr pee wifa ta jafaka, ka loti maf tahdu faimneefchu, kas fina, kā uhdens jawahra. Scharls Delmoniko, flawens Nujorkas weefneekš, fala: Uhdens wahřifchanas noslehpums pašahw eefch tam, ka tihru uhdeni eelej tihřā, kreetni fafilditā traukā, pehz tam to ahtri ufwahra un tulīn isleetā preefch tehjas waj kafejas, eefam uhdens wehl nawa famaitajees. Ja uhdenim lauj isgarot un burbutot, kamehr wifš labais uhdens isflihfi va gaisfu un faklā paleef tilai faklu un dšelfš padibenes, tad if ta newar pagatawot wefeliga dšehreena. Tahdš uhdens war tilai wefelibai faltet un tapehž ta ari nefad newafadsetu baudit.

Wifpahriga Dala.

Anglijas banka un naudas turgus.

Rahda dšihwiba Londonā ap pufdeenas laiku starp pilkēhtas namu, banku un birifchu walda, to tahdš nemas newar eedomatees, kas to patš fawahm azim naw redsejis. Zuhdšem gara fuhřmanu, fewumneeku un omnibusu rinda tel fchē kā warena fraume, kuzai pašahwigi fchahdi tahdi kawelki stahjas zelā; ruhlfchana ir uf wifahm pufem til leela, ka tihri jadomā, ka fchē tralās juhřas bangas plofios. Zaudis pluhfi fraumem no Anglijas bankas, ziti atkal flaidras tur. Sčē atrodas ari wifš leele banku nami. Pehzpuřdeenam fchis apgabals ir kā ismiris, kamehr no rihteem tur nefkaitami kauschu bari fchum.

Un teefcham, fchē ari ir wifleelafais naudas turgus pašaulē. Jau fen ir pašifstama leeta, ka Anglijai arweenu wairaf naudas pee rolas, nekā kaut kuzai zitai walftei. Sčē Anglijas bagatiba ir daudš leelaka, nekā daschš labš domā. 1873. gadā un ari wehřaf Wahžu bankai bija 8 miljoni mahřz. flerliāu, Frantfchu — 13 miljonu, Nujorkas — 40 miljonu, bet Anglu bankai 120 miljonu mahřz. flerliāu nogulditā naudā. Ar to nemas naw teikts, ka Wahžijā, Franzijā, Seemel-Amerikā butu wifpahrīgi nemot mafaf flaidras naudas, nekā Anglijā; zītās walftis ir wehl wairaf naudas, nekā Anglijā. Bet fchi nauda nestahw gatawa pee rolas, naw arweenu turgus nauda, naw arweenu dabujama. Wifur ta guf mafakās un leelakās fummās priwat-wihru un tirtogaju naudas-flapjās, alžijās un zītās naudas-papihedš usglabata un ruhpiigi apfargata. Wahžijā, Franzijā, Itālijā un Kreewijā grib if katriš but fawas naudas bankeeris un pahrwalditajš. Anglijā tas glufchi zītadi. Anglu bagatiba pašahw noguldijumōš, pee bankeereem un bankā eemafkatās priwat-kaufchu un tirtogaju fummās, kā isleenejama nauda, kas katram weegli peeejama, kam tilai tahš wajaga. Miljons par wifū walfti isfaihtis ir gan ari leela naudas fumma, bet tam naw tahda wara, kā naudai, kas guf weena pašča rolas, weenā pašchā bankā, if katram peeejama. Sčee miljoni, kas Anglijas bankā un pee Anglu bankeereem eemafkati, padara Anglu naudas turgu til beřgaligi bagatu.

Anglu bankas war arweenu naudu aifņemtees; kad kahda nabagaka tauta grib dšelfjeku buhwet, ta greefchahš pee Anglijas, lai waretu naudu aifņemtees. Preefch Suezā kanala un Atlantijas juhřas telegrafa, kas Europu faweeno ar Ameriku, newareja nekur wajadšigo

naudu fadabut; Anglijā to tulīn dabuja. Naudas aifņemfchanahš Angleem til parafta leeta, ka tur neweens netižehš, ja tam teikfi, ka naudas truhkuma dehl newar kohdu pelau atmetofchu darbu pašrahdat.

Ap Anglu banku ir nometufchees priwatu un alžiju banku turetaji, wekfeku mahřleri un agenti. Bankas mapes ir gandrihš pašahwigi wekfekem pilditas, pret kureem nauda aifdota, kas ruhpnēezibā atmet wifbagatāto pelau. Saprotama leeta, ka preefch nedrořcheem weikleem banka naudas neatidod. Tā Anglu nauda flaiģā ahri un drofchi tur, kur ta wifwairaf wajadšiga un kur ta wifbagatāto pelau atmet, kā uhdens, kas wifus nelihšenumus grib nolihdšinat.

Butu jadomā, ka faturhlfchanahš un bankroti it ihpafchi Londonā fipri fajuhřtami, kas reifahm kā kahda fehřga naudas turgu pe meklē. Naw gan leedfams, ka miljoni, kas pee tureenes bankeereem nogulditi, pa leelakai dakai beš kahdas eepreefchējas ustreifchanaš tu l i n pret naudas papihra ufrahdfifchanaš ismafajami. Un kad laudis, kas naudu noguldijufchi, faturhlfstas jeb baidas, ka nauda bankā wairš naw drořcha, tad ari atgadās, ka tee fawu naudu pagehr atpafaf. Bet ja peepeshi no bankeereem pagehřetu pahraf daudš naudas atpafaf, tad tee pagehřejumus newaretu ispidit, jo beeschi ween wira manta pašahw wekfelōš un zītōš naudas papihredš, kas tulīn naw flaidrā naudā apmainami. Tahdš agraf nepeedfihwots atgadijums notika 1866. gadā, kar Dwerends, Gernys un beed. teifija bankrotu. Ta bija Londonas wifdrořchalā banka. Bet bankas maniteeki ftrahdaja weeglprahģiti, un tā bankai wajadseja křifit. Zaur to ari wifšem ziteem bankeereem draudeja wifleelakās břeefinas, jo laudis flaidrahs tuhlfiofcheem, lai waretu fawu naudu atpafaf. Bet břeefinas pahřgahja maf deenas, tapehž ka bankeeri mafaja labpřahft. Beš Anglijas bankas peepalihšfibas tas nemas nebija eefpehjami. — bet pehdejā nahja bankeereem palihģā. Anglijas banka ir pofaules naudas turgus zeetofknis. Pehz Peela bankas-aktis no 1844. gada ta nedrihfi nefad wairaf, kā por fchētrpafmit miljonu mahřz. flerliāu bankas fihmju isfaišt, kuzahm zaur drořcheem walftis papihřeem wajaga but apdrořchinateem. Ja atgaditōš, ka wajadsetu wairaf bankas-fihmju isfaišt, tad bankai ja-apdrořchina fcho papihru wehřtiba zaur metala naudu. Tapehž ari bankas papihřeem ir wifur kredits; katriš bankeeris war toš tāpat kā felta naudu křemt preti, jo if katriš ir drořchš, ka papihru wehřtiba nefad newar mafinatees. Beš tam wehl wifahm Londonas bankahm un banku-turetajeem, kā ari wekfeku mahřlereem ir Anglijas bankā nogulditi leelakee referwas kapitali, tā ka bankai nefad newar naudas truhft. Tāpat ari prowintfchu bankeeri fuhta wifū fawu pahřejo naudu uf Londonu un patura pee fewis mahjās tilai til daudš naudas, zil neapejami preefch darifchanu wefchanaš wajaga. To pašču dara ari Šotlandijas un Irlandijas bankeeri. Ja, pat ahrwalfiš un fwefchineeki usglabā Anglijas bankā fawu naudu; tur ir miljoneem fwefchahš Europeefchu naudas noguldits. Zaur wifū to leelajai Anglijas bankai ir beřgaligs kredits, to newar nekahdi atgadijumi katřizinat.

Un tomehr pee wifa ta fchi banka naw nekās wairaf kā priwat-instituts, kuzā wadifchana atfaraš weenigi no wiraš direktoru gudřibas un ismaras.

Bankas direkzija fauzas „Anglijas bankas gubernators un kompanija“; wifa weklala wadifchana atfaraš no fcho eerehdru wehlfchanaš fahřtibas un wira amata laika. Jauneestahjofchos walbes lojeklus eewehl direktori pašchi. Pehz statuteem if gadus weenai dakai jaifstahjas, kuzus tilai pehz gada laika war atkal eewehlet; tomehr fcho statutu nofajijumu nemas ne-eewehro, tā ka gandrihš arweenu toš pašchus isfahjufchōš preefchneezibas lojeklus atkal no jauna eewehlē. Pee jaunū walbes lojeklu wehlfchanaš, kad kahdš no wezajeem nomiršt waj amatu nolēef, flatahš it ihpafchi uf fandi-

data jaunibu, lai tas jo pilnigi ar wifahm bankas dari-
fchanahm eepafstos, eelam nahf augstads amatds. Ar
fcho noluhku usmelle wifufjihigalos un wifreemafos
jauneklus if wezahm Londonas firmahm. Pee wehle-
fchanahm flataf weenigi uf kandidata freetnibu un ta-
pehz ari eewehlefchanu bankas walde eefkata par leelu
godu neween preefch pafcha eewehleta, bet ari preefch
firmas, kura tas ftrahda.

Wezakee amata wihri ir ihstenee bankas pahrwaldi-
taji. Tee ir gubernators un wizegubernators, kas weens
otru pafstahwigi pahrmaina. Gubernatora weeta nahf
arweenu wizegubernators un pehbeja weeta wezakaif
bankas direktors. Preefch dimdefmit gadu ilgaf dar-
bofchanahs direktorija, reti lahds nahf gubernatora
amata, un tapehz ari pee jaunu bankas waldef lozefku
wehlefchanahm jaunakeem kandidateem dod preefchrofu.
Scheem naw wezako bankas direktoru fapulzes nelahda
leela fwara. Tapat ari tikai jaunakee bankas walde
lozefki ifstahjas il gabus; tee, kas jau gubernatora amata
reif bijufchi, paleel arweenu.

Gubernatori mainahs pehz katreem 2 gadeem. Tee
walda fa ministru preefchneeki; wiau klahfbuschana ir
pafstahwigi wajadfiga preefch nolemfchanas, lam ihpa-
fchds ahrlahrtigds atgadijumds leelafas naudas fummas
paleenamas, un kom atfal ne; tapat tam jafarafstahs
pafstahwigi ar Anglu waldbibu, jawada fapulzes un ja-
zeel apspreefchomas leetas preefcha, ar wahrdu fatot,
wizam jaispilda wif darbi, kas ahziju beedribds direk-
torim peefriht. Ta tad gubernatoram wajaga but gu-
dram wihram, bet ta fa wifch nepaleel pafstahwigi
amata, tad tam arweenu ftrahw par palihgu fekretars,
kurfch la wezs bankas eerehdnis jauneewehletam guber-
natoram ar fawu padomu un weifala prafchanu fa pa-
domneekf arweenu ir pee rolas, darifchanas ihsteni patf
wada, wifus amata noflehpumus pafihst, un ta pee
gubernatoru mainifchanahs bankas darifchanas arweenu
ustura wezo lahrtibu.

Ar abeem gubernatoreem kopā ir 26 bankas direktori,
kuri tikai reifi nebelā fanahf kopā un ari tikai uf lahdu
stundu. Ja fehdefchana wilktof ilgal, tad laudis taptu
nemeerigi, domadami, fa direktoreem fwarigaf leetas
ja-afspreefch. Par fcho fehdefchanu laiku pee bankas
runajamds ifstabas durwim fapulzejas arweenu daudf
laufchu. —

Bankas direktorija ruhpejas par freetnu naudas
pahrwaldifchanu un par jo leelas peinas panahfchanu.
Ka jau teikt, Anglijas banka ir tihrs privat-institutf,
kura darifchanas waldbiba nemaf nedrihtf eejautkees.
Bankas direktori ta tad war darit wifu, fo ween atrod
par labu; tee ir pilnigi pafstahwigi. Ka tee pee wifa
ta arweenu it braugi prafufchi semes intrefes ar ahzi-
naru intrefem faweenot, tas leezina no freetna gara
lahds direktorija walda un kas perfonigas intrefes ne-
maf ne-eewehro. No leela fwara gan ir ari ta bufchana,
fa direktori pafchi nedrihtf but bankeeri un fa tee ga-
deem ilgi mahzidamees amata darifchanas peefawinajas
loti leelu ifmaru. Ka bagati tirgotaji tee usnem lepnā
tautas instituta wadifchanu fa goda amatu. Teeem jau
ari pee tam nepaeet nemaf til daudf laika, fa pafchu
darifchanas un weifals zaur to waretu zeef.

Bankas leelafais fwars pafstahw eefch tam, fa ta
drihtf naudas papihrus ifdot. Pagahjufcha gadu-fimtenf
gan ari privat-bankeeri Londonā idewa naudas papih-
rus, bet to nedrihtfjeja neweena ahziju banka darit, bef
ween „Anglijas bankas“. Schis monopols nomahja
beidsot ari privat-bankeeru naudas papihrus, kas bei-
dsot pafchi no fewis nofahjads. Zaur to Anglijas
banka tapa ta fatot mahfes-institutf, ap kuru wif Anglu
bankeeri pulzejas. Neraugotees uf to, fa bankas papihri
ir likumiga nauda, banka war wajadfiga atgadijuma
bankas papihrus pawairof, kuzi zaur to nebut nepafaudē
fawas wehrtibas, jo tee arweenu top apdrofchinati, un
tapehz ari bankai nelad newar naudas truhziba peenahft,
wizahs kredits naw nemaf apgahfchams. Lahds atga-
dijumds Anglijas banka ftrahda glufchi zitadi, nefā zitas
bankas mehds darit. Wina neifturas nelad bailigi, ne-
glabā naudu fawds flapjds, bet aifdod dewigahm ro-
lahm no fawahm referwahm. Zaur to pee naudas no-
gulditajeem nelad nerodas bailes. Zo ja banka leegtos
lahdam pret drofchibu naudu aifdot, tapehz fa tai maj
naudas pee rolas, tad ftrams tulin ifpauftos wehst,
fa banka wairf naw drofcha, fa tai truhstf naudas, un
if katriis feigtos fawu noguldijumu atprafit atpafak.
Aprobefchofchana noteel tikai zaur to, fa naudu aifdod
weenigi pret loti augstahm procentem. Banka dara pee
tam glufchi pareifi, fa ta bef pilnigas drofchibas naudu
neaisdod. Pee tam banka eewehro tikai labafos weifa-
lus, peepalihdi tikai labakeem weikaleem. Zaur to ta
ir arweenu nowehrfufe breefmas, kas tai reifahm drau-
defufchahs, un fipri fatrizinatam naudas tirgum loti
daudf laba darijufe.

Ar zaur palihdhibas fneegfchanu andeles. un birfchu
trihfēs Anglijas bankai jo leels fwars. Bankas direktorija
usluhfo loti fmalft birfchu-afufu likumus, noprot it labi
jau eepreefch naudas truhkuma waj pahrafuma tuwo-
fchanos, fo no wizahs rihlofchanahs tulin war noprast,
un tapehz ari wizahs kredits til leels. Anglijas banka
ir ta firds, kura pa fimtu kanakeem fatel darba un pel-
nas atlikumi jeb aiftaupijumi, if kureem fchihf leelas
firds kambardf rodas jauni leeli kapitali. Schos kapi-
talis ta ifsuhta uf wifahm pafaulēs malahm, uf wifahm
Europas walstim, uf Afiju, Ameriku, Afrikas un Austra-
lijas kolonijahm, ar wahrdu fatot, wifur tur, kur nau-
das wifwairaf wajaga. No wifu ar naudu newar pa-
ftrahdat, lahds besgaligi leels fwars naudaif kulturaf
taintu dshwē, to neredfham nefur til gahfchi, fa Angli-
jas bankā. —

Dafchadas finas.

No eefchfemes.

Rahrtigo Widfemes landtagu atlahja Riga 31.
majā. Landtaga lozefki bija fapulzejufchees muischneeku
namā un dewahs tad pulstien 12 pusdeenā, no land-
marfchala fon Bocka waditi, uf Zehlabā bohnizu, kur
general-fuperintendentf H. Girgenfohns fajija landtaga
fpreidit, runadamf par Mateus'a eewehlefchanu apufuta
amata. Pehz deewalpofofchanas landtaga lozefki dewahs
uf muischneeku namu atpafak un pafstahwija Widfemes
gubernatoram zaur ihpafchu deputaziju, fa landtaga at-
lahstf. Pehz deputazijas pahrnahfchanas landmarfchals
apfwzejinaja fapulzejufchos garaā runā. Tad landta-
gam ftrahdija preefchā zitu muischneezibu delegatus,
muischneeku wezako baronu Heykingu if Kurfemes, ap-
rinka deputatu f. Straelsbornu if Igaunijas un baronu
Safsi no Sahmu falas. Pehz nolafstas deenas kahrti-
bas fehdefchanu flehdfa.

Scha goda junija landtagam nahfkees fpreest
par loti fwarigeem jautajumeem, starp kureem pirmo
weetu eenem semstibas eewefchanas jautajums.
Waldbiba idewa jau 1881. gadā pawehli, fa Baltija,
tapat fa Kreemija, jaewed semstiba, tikai ar dascheem
pahrgroffjumeem, lahdi pehz weetigahm fawadibahm un
wajadhibahm ifrahdbitos par derigeem. Waldbiba ufzizeja
fcho pahrgroffjumu iffrahdafchanu Baltijas landtagam.
kurfch atfal leetu nodewa ihpafchai komifijai, kas fah-
weja if Kurfemes, Widfemes, Igaunijas un Sahmu
falas muischneeku weetneekem, kuri no 21. lihstf 27.
martam 1883. gadā Riga notureja fehdefchanu. Wid-
femes, Kurfemes un Sahmu falas muischneeku weetneeki
weenojahs par jaunu aprinka un draudfchu reformu,
kamehr Igaunijas muischneeku weetneeki peekrita tikai
draudfchu reformai; bet Igaunijas landtaga atmata ari
fcho preefchlikumu un udewa jaunai komifijai jauna
reformas projekta iffrahdafchanu. No Widfemes, Kur-
femes un Sahmu falas muischneeku weetneekem fah-
dito aprinka un draudfchu reformas projektu zehla 17.
otobri 1883. gadā Widfemes muischneeku komwentam
preefchā, kurfch projektu nodewa atfal ihpafchai komi-
fjai sem landrahta f. Richtera wadifchanas. Kurfemes
landtaga peenehma projektu ar maseem pahrgroffjumeem.
Par fcho reformas projektu, kas no jaunās komifijas pa-
pildits, fpreedihf tagadefais Widfemes landtaga.

Bef tam wehl landtagam nahfkees fpreest par riter-
fchafstef bankas jeb aifdofofchanas un krahfchanas lah-
des dibinafchanu. Banku grib dibinat ar to noluhku,
lai if tohs leel. un masgruntneeki uf ihfu, pagasti ari
uf ilgaku laiku preefch pagasta wajadhibahm pret
mahahm procentem waretu naudu aifzemees un lai lau-
zineekem butu weeglaf, mafakas fummas nolikt uf
augkeem.

Landtaga fpreedihf ari par Widfemes mahji-
taju muischu semneeku semes pahrdofchanu,
par semneeku semes pahrdofchanu majoratu un
fideikomis mufchās, par hafnizu un realnafu
atfelchhanu, par Widfemes dselszela buhwi,
par muitas nowehrfchanu uf eewedamahm sem-
kopibas mafchinahm un ffunstigeem mehfleem,
par nelahrtibu nowehrfchanu lauku frogds,
par Widfemes luteraneefchu laufkolotaju pen-
fiju-kapitalu, par muischneezibas pafstah-
warneeka weetas atfelchhanu un par palihd-
fiba atwehlefchanu preefch Rigas aflo infti-
tuta. No wifa ta redfams, fa landtagam loti daudf
jo fwarigu darbu.

Widfemes landtaga fawā otrā fapulzē, landmar-
fchala kambarfunga f. Bocka weeta, kas aifchpohs no
fcha amata, par Widfemes landmarfchalu eezehla lihst-
fchinigo riterfchafstef fekretaru baronu Fr. Meyendorfu.
Wez-Webru ihpafchneeku.

Baltijas pareiftizigo skolotaju fapulze. „Rifchif-
Weftr.“ fimā, fa augufta mehnefi fch. g. Baltijas pareif-
tizige laufkolotaji Riga notureshot konferenzi; fapulzi
wadifshot Kreemu skolotaju feminara direktors, ihstems
fahftrahstf Sanzewitfchs. — Rahda waloda notilg
pohrfpreebumi un farunas, par to naw nelas minets.
Jadomā, fa kreewifki, jo Sanzewitfcha fgs naw til fip-
ris Latweefchu waloda, zil wajadfigs pee latwiflas fa-
pulzes wadifchanas. Bet tahda konferenze parahdisees
ta pate wahjiba, kas arweenu peedfchwota Wahzu waloda
noturetās konferenzēs. Laba data pareiftizigo laufkolo-
lotaju naw wif til fipri Kreemu waloda, fa fawas do-
mas leelafā fapulzē telofchi fpehtu iffagit; teem bus ja-
fehch konferenze fa mehweem klaufitajeem. Kad til pehz
konferenzes nebutu atfal dsirdami tee pafchi pahrmetumi,
kurus efam paradufchi dsirdet katreis pehz Wahzu wa-
loda noturetahm laufkolotaju konferenzem.

Baltijas pareiftizigās brahlibas lozefki geheim-
rahtis Jewreinos, kambarfungs geheimrahtis Gwof-
dowo-Golenko un brahlibas kafeeris Artamonowf
apzelo fchim brifcham wairaf Widfemes un Kurfemes
pilfchtu. Rihds fchim tee apmeklefnfchi Rigu, Zehlabā
meefu, Kulbigu un Tulumu.

Limbaschi. 23. majā fche eeradahs lahds augstas
telegrafa eerehdnis, 24. majā atfal kuratora lungs ar
fanzlejas direktoru Heinrichfenu, fchejeenes ffolas rew-
det. — Limbaschi Latweefchu beedriba fchinis deenas no
Waldbibas apftiprinata.

Siwju tafhchu finā Widfemes, Igaunijas un Kur-
femes prowintfchu likumi nofala: 1) fa telofchā uhdeni
fiwju tafhchus brihw eetaifit tikai tā, fa zaur teem ne
publikai, nefi ari fiwim zefch netop aiftaifstis; 2) ar fcho
noluhku upes widā japamet Widfemē — Gauja diw-
padfmit, mafakās upēs fefchās Sweedru olektis plata
farpā; 3) Kurfemē leelas upēs fchai farpai wajaga but
14. mafakās upēs 8 olektis platai; 4) fcho zeku nedrihtf
aiflahf ne ar tihkleem, nefi ar restem, kas sem uhdens
paflehytas. Un tomehr Leelupi pee Zalgawas nahrtā
laikā pilnigi aiflahf ar tihkleem, ta fa fiwis pa upi uf
augfchu nemaf newar aifluht. Uf fcho nelahrtibu pee-
nahzigahm eestahdem turpmal jagreefch ftingrata weh-
riba, nefā lihstf fchim.

Tukumā pilsteefas afefors, grafš Lambdorffs,
uf pafcha luhguma atlaifis no amata.

Zeen. „Balt. Semkopja“ redafziju luhdu nahlo-
fchās rindinas fawā lapā usnemf).

Zuhfu zeenijamās lapas fch. g. Nr. 9 atronas lahds
ifflaidrojums par Tukumā beedribu, parafstis no „Tas
pats — Wezā Weikas dehtf“. — kurfch jau pehrnā gada
Nr. 40 rakftidams referatu par Tukumā beedribas gada
pahrfkatu, bija mehginajis pret beedribas preefchneezibu
neuftizibu modinat. Es, fa minetas beedribas preefch-
neekf, tai pafchā gadā Nr. 47 „W. S. dehla“ fgu uf-
aizinaju, lai wifch faweeem preefchneezibu fmahdejo-
fcheem teifumeem dod peerahdijumus. Tagad pehz wai-
raf mehnescheem radees augfchā minets „ifflaidrojums“,
kura rakftitajf apleezina, fa fawus, pehrnā gadā iffagi-
tos apwainojumus newarot peerahdit, bet wifch tikai
uf domahm dibinajotees; domas wizam esot „bef mui-
tas“; un tadeht fa tahs bef muitas, wifch tagad pee-
fpraudis atfal lahduf neriktigus firojumus jeb „domas“
par beedribu. Uf to es no beedribas preefchneezibas
pufes fche atbildu: kamehr „W. B. dehtf“ tahdus firo-
jumus ftradamf un fawu ihfo wahrdu neparaktidams,
ziteem neslawu zeldams laiftrahds flapstifees, kamehr
uf wina „tahlakeem ifflaidrojumeem“ fchajā zelā wairf
neatbildefchu.

J. Eichenbergis.

Tukumā, 18. 3/4 84. Tuf. beedr. preefchneekf.

Aifpufes aprinkteefas meera-teeffnefi, barons Ewalds

f. d. Ofen-Sadens, uf pafcha luhguma, atlaifis no deenafte.

Par Zlukstes aprinkteefas aprinkteefnefi pagaidām

peelafis barons Wladimirs Follersahms.

Par Sabiles meesta preefchneeku apftiprinatf fanz-
lejas eerehdnis Arnolds Straufš.

Rewele. Lopu mehriš, kas izfehlees Zamburgas

aprinft un Narwā, tomehr pahrgahjis Igaunijas guber-
nas robeschās, tur jau prafidams daschus upurus. Gu-
bernas weterinarahrtis Meijs nofuhstis breefmu weetas.

Terbatas Igaunu semkopju beedriba, fa „Wiru-
lane“ wehsta, Ringenē 16., 17. un 18. junijā noture-
fhot mahjlopu un semkopibas ifstahdi. Tifshot ifstah-
diti un apbalwoti ar goda algahm: 1) darba firgi,

2) brauzamee firgi, 3) ragu lopi, 4) zuhfas, 5) aitas,

6) wifadi lauku un dahrsu augfi, 7) fweests un feers,

8) semkopibas un amatneezibas rihfi, 9) wifadi feewe-
fchu rofdarbi un amatneeku iffrahdajumi.

No Werowas apgabala rakfta „Wirulane“ fchahdu

atgadijumu: „Preefch lahdeem trihdesmit gadeem

Wez-Anglas muischneekf no Latweefchu semes atwedis

wahgu buhwetaju A. Lindi fawā muischā par ftrahd-
neeku. Ifigahjufchā gadā godigais ftrahdneekf wezuma

*) Zaur mufhu wainu fchi atbilde notawefufchē ilgatu laiku.

Bed.

un dshwed nastu spaidu deht fashimis, ka wairs ne-
 fpehjis muischneefam kalpoi un palizis tadeht bel dsh-
 wolka un palihdshbas. Bajumtu un pahrtiku meklebam
 wiasch seema aishghis us tuwejo pufmuischu. Pufmuis-
 chas pahrwaldneeks eefehdinajis neshpehigo weziti fawas
 kamanas un dshrees west atpaka uf muischu, bet aif-
 webis mescha un atshajis us zela, lai eet kury lahjas
 nes. No gadu desmitteem un muischa nastahm gluschi
 nogurdinatais wezitis wairs neshpehjis nelur aiseet, bet
 rahpees pahr grahwi mescha un tur eekritis sneega, kur
 schehligä nahwe wira behdigai dshwibai padarijuse galu.
 19. martä lahds muischas kalps atradis wira lihki me-
 schä, kur tad lahdas ischetras nedekas bijis fagulejis. No
 tureenes tad ar wifu fawu noplifufcho apgehru eelikt
 sahrä, aishweis us pufmuischu, tad us Werowas brugu
 teefu, tad atpaka uf Wez-Anzlas muischu un tad peh-
 digi uf Urwastes kapefhtu."

Garijas apgabala, Wichulas pagasta, ka „Wiru-
 lane" raksta, katrai fceeweetei, kura us gadu ne-efot fa-
 libgufe par lahda faimneeka kalponi, bet strahdajot par
 algadfi un apmetufschs lahda semneeku mahjas kaktira
 par peedfshwotaju, jafalpojot muischai wifmasaki 12 de-
 nas pa gadu. Whreescheem, kuru us fawu roku dsh-
 wotot, jafalpojot muischai wehl wairak deenu un sem-
 neeku mahju pirts eedfshwotajeem wifwairak. Lai no
 schahdas kalposchanas neweens newaretu atrautees, tad
 muischa teefot wosta ihpafcha grahmata par pagasta pe-
 dshwotajeem, kura eeraktis kura wahrds, wezums,
 mahja, kura tad par peedfshwotaju, un zil deenu tam
 janokalpo muischai. Lai schahda grahmata butu alafsch
 labrtiga, tad bef eepreekfcheja pastnojuma muischas wal-
 dei un bef tahs atkaujas neweens pagasta rentneeks ne-
 drihlot atwehlet lahdam peedfshwotajom pafpahni.
 Tapat latram peedfshwotajom jaeetot muischas waldei
 siat, ka gribot apmetees tajä un tajä semneeku mahjä
 par peedfshwotaju, kur tad to eeraktisot grahmata un no-
 fafot zil deenu pa gadu tam bef algas janokalpo muis-
 chai. Ja lahds tahds peedfshwotajis muischas waldei
 nepatihlams, kad neweens fainneeks nedrihlot tam dot
 pajumti. Ja lahds fainneeks bef muischas waldes at-
 kaujas eeremtu mahjä lahdu peedfshwotaju, tad wiasch
 tittu isdshits is rentes mahjas. —

Peipus efara seemelpeekraftu apdshwotajeem, kuru
 pa leelakai dakai ir szejneeki, togad usnahkufchi geubti
 laiki. No kam tad zehlees, naw eeshpehjam ar wahrdu
 isfajit. Pafchi szejneeki runa par to gan fcha, gan ta.
 Dafchi stahsta, ka pee tam ne-efot wainigs neweens zits,
 ka tilai pafchu szejneeku neapkehriba. Gandrihs wifas
 no tahm muischahm, ar kuru robeschahm faetahs efars,
 ir krona muischas. Tehwu un tehwu-tehwu laikds nah-
 kufchi mehneeki nobalit il katrai szejneeku faimi fawu
 semes gabalu, bet ta ka nu fenatds gabds sweja bijuse
 kreetni bagatiga, tad tagadejo szejneeku tehwi atteifu-
 fchi, ka teem semes newajagot: pahrtikfhot ir bef tahs.
 Tagad nu usnahkufchi geubti gadi: kauschu flaitis wai-
 rotees wairojees, siwju mas, semes ar naw, — fo bus
 darit? Dafcham labam truhkums ta eefofsch ribas, ka
 gribot negribot ja-atshaj mahja un faimi, un ar kuli
 pahr plezeem, jadosas uf pelau pilfehids. Tee, kas
 agrak bijufchi turigali, tee nu gan wehl stihwejas, zil
 waredami, truhkumam ar sweju preti, fo negrib schir-
 tees no tehwu-tehwu amata. Tikko atnahk pawafaris,
 wiri faktrauj wifus fawus sweju eerofschus wesuma un
 dodas projam uf Pernawu jeb Ladogas esaru, kur sweja
 bagatata. Bet truhkums ar ir gudris wihrs un dhenas
 teem pafak un taf jau daschu panahl. Ja szejneeki fa-
 sneegufchi swejas weetu ihfä swejas briedi, tad nu wehl
 noeet deefgan labi; ja ne — tad dascham nahkas pah-
 dot wifus fawus swejas eerofschus, lai tilai tittu mahjas.
 K. Grnds.

Peterburga. „Nowosti" stao, ka Baltijas ostas uf
 eewedamam ahsemju oglem nofajita 1/2 kap. feltä mui-
 tas us puda, un ka muita uf fchugunu wifpirms tifd
 pa-augstinata uf 9, pehz gada uf 12 un pehz tablala
 gada uf 50 kap. feltä no puda. Schahdi muittas pah-
 grosijumi jau ar 1. juliju fch. g. stahshotees fpehta.

Kreewu appini starptantiska dahrsneeziabas istahde
 Peterburga. Appini eezem fainneeziba deefgan fwarigu
 lomu un tapehz bija zerams, ka ari ahsemneeki fuhth
 appiaus uf dahrsneeziabas istahdi Peterburga. Bet ta
 wis nebija; istahde redseja tilai daschadas sortes Kreewu
 appiau. Appini ir weens no lopjameem stahdeem, kas
 atmet wifleelato pelau. Tomehr Kreewija tos lihds fchim
 maf ween wehl audstinaja, zaur fo ari nahzahs, ka eefsch-
 semes alus bruhfcheem appiaus par dahrgu naudu wa-
 jadsaja pirtt is ahsemem. Appini ir alus wifdahrga-
 lais materiald. Ja Kreewija pafahs appiaus jo pla-
 schä mehra audfinat, tad ar teem pahrludinahs wifas
 ahsemes, zaur fo appiau zenas siipri kritihd, alum wa-
 rehsh lilt wairak appiau flahit un alus pee wifa ta bus
 tomehr lehtak. Ji Wolinijas bija appiaus istahdiju-
 fchi Franzis, Swoboda un Lufkshs, bet wifwairak tapa

apbrihnota Maslawas appiau firtgotaju Kleina un Pio-
 trowska raschajumi. Schi bagata firma nobarbojas wee-
 nigi ar Kreewu appiau uspirkshanu, isflakofchanu un iswe-
 fchanu uf Franziju, Belgiju, Angliju u. t. pr. Istah-
 ditas apakds uu kontainas appiau pafas swehra pa 7
 pudi un bija apshmetas ar minetas firmas droschibas
 marku un Maslawas wapeni (kas israhda, ka fw. Jor-
 gis nogalina pufli). Wifada wihid fchi istahdes nodaka
 bija weena no wifewehrojamaflahm un apbrihnojama-
 flahm. Tapehz to ari aplahfoja neween Keisara Maje-
 stetes un Keisara nama lozekli, bet ari ministri un ah-
 semju diplomati. Istahditaji ari dabuja wifaugfiako
 goda algu (leelo sudraba medaku). Sche atrada rubpigi
 fchihitus (pluhstus), isflakotus, schahwetus, sehrotus (seh-
 welokus), prefetus un pehz ahsemju wihsh eepafatus
 appiaus, kuru zena, raugotees pehz wira labuma, bija
 loti daschada.

Blakus flaitajeem domenu appineem, no kureem
 puds malka 32 rubl., bija istahditi Boemijas appiai is
 Guskizas (22 rubl. puds), Kreewu Guskizas appiai (13
 rubl. puds), weeglee Kostromas appiai (12 rubl. puds),
 leelgalwainee un fehflahm bagatee Kasanas appiai
 (9 rubl. puds) un Kreewu mescha appiai (6 rubl. puds).

Ta tad redsam, ka Kreewija ir dauds fortu appiau,
 kas zenas un labuma siinä siipri ween zita no zitas is-
 fchiras. Kreewu bruhweri leeta pa leelakai dakai Ba-
 warijas un Boemijas appiaus, kas sinams dauds dahr-
 gaki, neta eefschemes appiai, kuru atkal iswed uf ah-
 semem. Ta schini gada ahsemneeki uspirkufchi wifus
 Szes un Kasanas appiaus par 32 rubl. un 9 rubl. puda.
 Teescham ehmoti; ahsemneeki tihko pehz lehtajeem Kreewu
 appineem, eefschemes bruhweri atkal pehl dahrgos ah-
 semju appiaus. Zeresim, ka drihsuna peedfshwofim, ka
 eefschsemneeki pratihd eefschemes raschajumus labak zee-
 nit, neta lihds fchim. Bet par wifcham leetahm appiau
 audstinafchanai wehham jo kuplu usplaukshanu.

Jauna bishklopeju skola. Peterburgas Keisariska
 bishwä ekonomijas beedriba 22. aprili Buraschewa pee
 Iwersas atwehrufe jaunu bishklopeju skolu. Skola mahja
 bef galwenä preekfchmeta, bishklopfchanas, ari dahrslop-
 fchanu un galndeezibu, zil dauds no tam bishklofejama
 jofina. Skola uszsem skolenu, kas tautas skolas pa-
 beigufchi. Par pilnigu skolenu usturu jamoffa 150 rubl.
 par gadu; ustura nauda jaeemalka par pufgadu eepreekfch.
 Ja skola netruhtit telpas, tad ari ahripus skolas dshwo-
 jofchi skoleni pee mahzibahm top peelaiti bef malkas.
 Mahzibas kurs trish-gadigs. Deht tuwafahm firaahm
 war greeftees waj nu pee Keisariskas bishwas ekono-
 mias beedribas Peterburga, waj ari pee Iwersas gubernas
 semstibas waldes. Skolas likumi bus drihsä laikä no-
 drulati un taps, uf wehleschanas, il latram peefuhitii.
 (B. W.)

Maslawas. Maslawas awises pafneeds par sinamo
 hofrahtenes N. A. Bulach prahwu schahdas stas:
 N. A. Bulach bija apfuhdseta, ka kurejuse Annu Wasil-
 jewnu Masurinu apzeekinatu un zaur daschadeem lihdsel-
 keem, draudeem u. t. pr. tai mehginajuse fofakht prahtu,
 lai warstu wiras mantu fagraht fawas rotas. Masu-
 rina (dshimufe 1843. gada) stahweja pehz tehwa nahwes
 (1852. g.) mahtes un pehz mahtes mirschanas (1854. g.)
 fawu radneekfchu, kases Obolenki un mahtes-mahtes,
 goda-pilfones Sewalinas aifbildniba. 1861. gada tai
 isnafkaja wiras mantu 514,426 rubl. un isdewo ari loti
 dahrgas rotas leetas. 1863. gada Masurina atshajia it
 peepfchi un fjepeni Maslawu un aifbrauga ar fawu
 agralo guwernanti, apfuhdseto Bulachu, uf aprinta pil-
 fehtinu Mschewu, kur tahs abas apmetahs uf dshwi.
 Sche Masurina, no Bulachas peerunata, jau no pafcha
 eefahkuma dshwoja it flufi, dibinaja ar leeleem lihdsel-
 keem labdarigas eefahdes un floras, bet Bulachai no-
 rakstija wehl leelakas fumas, kuras pehdeja noguldija
 preekfch fewis un faween dehleem bankä. Pehz tam
 Masurina wairak gabds apzeekaja daschus klofterus un
 gribeja ari eestahtees klofteri, bet wehlah atmata fcho no-
 domu. Pehz schihd zefofchanas 1873. gada uf Mschewu
 aigreefufschs atpaka. Masurina, no Bulachas peerunata,
 atrahwahs wehl wairak no laudim un tapa arweenu
 glupjala, bef ka Bulacha lahdu ahsemu butu faulufe pa-
 lihga. 1881. gada janwara mehneki teefa eefajuzahs
 fchai leeta. Mschewas aprinka teefas profukoram pa-
 staoja, ka Bulacha dshimto goda-pilfoni Masurinu turot
 apzeekinatu. Pee ismekleschanas israhdjahs, ka Masurina
 eeforteleta no wiras pafchas dibinait flola preekfch ga-
 ridneeku meitahim; weenas durwis no wiras istabas
 weda augstakaja skolas klaf, otras aikal Bulachas istaba.
 Skolas preekfchneeze isflaidroja, ka Masurina ne ar
 weenu nefatekotees, ka pate wiras istaba ne-efot bijuse
 un ka Masurinu pastahwigi aplalpojufschs Bulacha un
 skolas kalpones. Masurina gehrbufschs loti nepilnigi un
 netihri, nemasgajufschs nefad un ari basnija negahjufe;
 ka atshajufe fawu istabu tilai tad, kad Bulacha nebijuse
 skola. Skolas preekfchneeze repafinufschs ar Masurinu

jau ap 1860. gadu un jau tolaik nomanijufe, ka ta ne-
 efot pee pilna prahta. Kalpones apzeekinaja skolas
 preekfchneeze ismeklumus un peebilda wehl flahit, ka Ma-
 surina tilai ar Bulachu runajufe. Skolas fargas, kas
 tur 8 gadus ilgi kalpo, stahstija, ka kas Masurinu eefah-
 lumä wedis pafstahgatees; bet tad notizis tilai ihfu laiku;
 Bulacha winam ari peefodinajufe, lai preekfch Masuri-
 nas nepetremot luhguma rakkus un lai pee wiras ne-
 laifhot luhdsejus. Mschewas aprinka teefas profukora
 palihgam, Lahorio, aprinka teefnem Masowflim un
 ahrtam Ischudiniflim, kas bija atnahkufchi leetu ismeklet,
 skolas preekfchneeze isflaidroja, ka Masurinu warot re-
 djet tilai ar Bulachas atkauju. Rungeem eerejet, Masu-
 rina staidahs uf Bulachas istabas durwim, pa kureahm
 ari Bulacha isnahja ahra. Masurina atbildaja tilai ar
 Bulachas peepalihdshbu, runaja no fehrgas, kas Mschewa
 pofotees, un wehlejahs mit. Wira runaja bef lahda
 fakara un bef lahdas logikas un usluhfoja pee tam pa-
 stahwigi Bulachu. Ahrtis isfajija domas, ka Masurina
 prahta julufe, bet ka ta agrak bijufe gluschi wifela, tad
 redsam jau no wiras agrafahm wehstulem. Pee prah-
 tigas ahrteschanas to wehl warot glahbt. Slimneeze
 istaba bija puflihds tihra, bet wiras apgehrib nehirs
 un noplifhs. Bulachu tamdeht nodewa Maslawas ap-
 einka-teefai, kas to affina par wainigu un noteefaja uf
 Sibiriju.

No ahsemem

Wahju laikraksti apweezinaja un pawadija loti
 laipneem wahrdeem Transwaala deputaziju, kas
 schinis deenas apmekleja ari Berlini un tur neween no
 Wahju keisara, bet ari no Wahju kolonifazijas beedribas
 ar fewisfchu godu tapa fawenta. Ka sinams, Deenwidus-
 Afrika jau fen laikeem pastahw no Holandeescheem dibi-
 nata Transwaala republika, kas bija pilnigi pastahwiga.
 Preekfch lahdeem gadeem nu Anglijai eefahrojahs schihd
 walsh, zaur fo starp Angliju un mineto republika isgeh-
 lahs karech, kura boeri (tureenes semturi) islurejahs til
 duhshigi, ka Anglijai ar boereem beidsot wajadsaja is-
 lighit ar labu. Tomehr par daschahm leetahm weda wehl
 arweenu farunas, deht kuru galigas isfchirfchanas un
 nobeigfchanas boeri atshuttija ihpafchu deputaziju, kas
 wifpirms dewahs uf Londonu, kur ta ari ar Anglu wal-
 dibu noslehgufe lihgumu, pehz kura republika atdabu
 aikal pilnigi fawu pastahwibu. Bef tam wehl deputa-
 zija Niderlandē noslehgufe naudas aifnehmumu, lai ar
 fcho naudu Transwaala waretu buhwet dselszelu no
 Delagoa juhrahs libkuma uf Pretoriju. Ta ka Trans-
 waala seme nefneedsas lihds juhrai un ta ka minets juh-
 ras lihsums peeder Portugaleefcheem, tad deputazija ap-
 mekleja ari Rifabonu, kur teem laimejees agrafa tirds-
 neezibas lihguma siinä ar Portugali panahkt fwarigus
 pahrlabofjumus, it ihpafchi siipru muittas pamafinafchanu.
 Deputazija farunajufschs ari ar Wahju waldbibu par tirds-
 neezibas lihguma noslehgufchanu. — Belgija notifa is-
 ghajufschä nedekä tautas weeteeku wehleschanas, pee kam
 ultramontani pahraweja liberalos til leela mehra, ka
 lihdsfchinigai liberalai ministerijai wajaga atshaptees no
 amata un waldbiba nahks ultramontanu rotas. Wehle-
 fchanu isnahkums fajehta it ihpafchi Bristel leelus ne-
 meerus, pee kam no abahm pufem pahrawadaja leelus
 waras darbus un dauds kauschu eewainoja. — Anglu
 waldbiba nolehmfufe, ka no Berberi uf Suakimu tulin
 jausfahk dselszela buhwu. Pirmas dselszela juhdses
 bufhot jau nahkofcha mehnefcha eefahkuma til tahlu
 gatawas, ka warefhot lilt fteedes. Waldbiba domä, ka
 twaiku kumefsch Arabesfchus ta isbaideshot, ka tee is-
 lihghot ar labu, ta ka nahkofchä rudent uf Sudanu
 wairs newajadseshot kare fpehta fuhitii. No zitas pufes
 aikal apgalwo, ka Anglu waldbiba nolehmfufe, rudenti
 fuhiti 13,000 wihru siipru eefpediziju uf Sudanu un
 ka saldatu kemfchana preekfch eefpedizijas un ziti fagata-
 wofchanas darbi jau usfahkti. — Egiptes awises is-
 fludina lahda Jaun-Egipteefcha rakstu, kura pee-
 rahda, ka weenigi Anglija wainiga pee tagadejeem juhu-
 meem Egiptes naudas leetas. Anglesfchu armija ween,
 kas Egipte teel tureta, aprijot 10. daku no neaifshla-
 tahm eezemfchanahm un dahrga Anglu waldbichana is-
 postot semi. Rakstijahs domä, ka jukumi butu nowehr-
 fchami zaur dascheem weegli isdarameem pahrlabofjumeem,
 zaur Anglijai par Suezkanala dalibas fihmem (afzijahm)
 malkajamo 5 procentu paseminafchanu uf 3 procentem,
 zaur meflu malkafchanas paseminafchanu Turzijai, eeweh-
 rojot, ka Egipte faudejufe Sudanu, zaur patentu un
 stempel-nodofchanu eewefchanu, zaur teefu isdoschanu pa-
 mafinafchanu, zaur semes dabigo palihdshbas awotu at-
 tihstifchanu, pee kam eezehmumi no muittahm, dselsze-
 keem u. t. t. wairofees. Anglija atpirkufe 1877. g. no
 lediwa 176,000 Suezkanala dalibas fihmes par 568
 frankeem gabalu. Rediwas, wehledamees kanalu pabeigt
 un naudu aifremtees, attejees lihds 1894. gadam no
 katra diwidendes. Tagad Suezga dalibas fihmes mal-

fajot 2000 franku, tā ka Anglija nopelnot ik gadus 100 procentes. Bet tā ne-efot ar to ween wehl meerā, pagēhrot turpretim no 1877. gada no Ēģiptes valdības pa 6 procentes par aizdevumu, kamehr pate malkajot par šho aizņēmumu tikai 3 procentes. Tā tad Anglija pelnot nūween 100 proz. no kapitāla, bet beš tam wehl 17 gaddē eemēšot 85 miljoni rentu. Waj Anglu waldbiba newartu atteikēes no 50 miljoneem, kas tai lihds 1894. gadam eenahts tā rentes? Tad Ēģiptes naudas leetās daudš weeglaš waretu eeweš fahrtibu. — Austro-Ungarijā eefahkās sagatawošanaš us landtagu weetneeku wehlešchanohm. Wisafakā zihnišchanahš iszehlufehš Ungarijā — ihšs pilsoņu karsch. Dumpineeem nepeeteel wairš ar logu eedawušchanu, tee schauj pat namōš zaur logeem; Mindžentā pat waldbibas lomifaram wajadsēja muft no fatraginateem laudim, kurei usbrula schandarmeem, pee tam trihš personas pafaudeja

dihwibu un wairak lauschu tapa eewainoti. Ari no daudš zihahm weetahm širo par afinainahm saduršchanahm un nahwigahm eewainošchanahm. Pehz waldbibas širahm lihds schim skaita jau 21 nonahwetu; par eewainoteem truhstā skaitla. Ihšās wehlešchanahš tik nahlošhu feshdeen fahkēes. Jawehlas, ka waldbiba beš kahdeem ahrkahrtigeem lihdsleem isdotoš attal meeru un fahrtibu nodibinat, kaut gan us to azumirli māš zerbahš. — Serbu un Bulgaru waldbahm, tā sinamš, iszehlošs šrihds dehl Serbu behgēem, kas Bulgarijā dihwu, un kuru ar šewahm un behrneem efot tikai kahdu 40 zilweku. Šhee behgli nu bija kahdas reišas draugus apmekledami, pahrgahjušhi pahr Serbijas robešchanu. Serbu waldbiba usbrula par to loti aš un rupji Bulgaru waldbiba, appalwodama, ka minete behgli mehginot iszelt nemeerus. Bulgaru waldbiba atraidija Serbijas usbruzēnu neeka leetas dehl un tapehž Serbijas

subinis Sofijā, atgreesēes mahjās, tā ka diplomatiskās fahites šary abahm waldbahm schim brihšam pahrrautas, dehl kuru wajaumošanas gan leelwalstim buš jonahš palihgā. — Seemel-Amerifancešhu republikaneeshu konwente Ūschikago pilfehštā iiredešis senatoru Blenu par kandidatu preeshch presidenta amata un bijušā presidenta Grant draugu, Loganu, par kandidatu preeshch wize-presidenta amata. Bet leelakā republikaneeshu dala ar šheem kandidateem naw meerā un tapehž māš tijamš, ka Blens taps eewešletš. Republikaneeshem daudš labah patihš Edmunds, kuzsch šingraks, netā Blens. Wehlešchanahš notihš 23. oktobrī (4. no-wembrī). (Jf., Journ. d. St.-Petersb. 4.)

Athildigs redaktors: A. A. Silijš.

Довозено Цензурою, 5. июня 1884. г., Пара.

Sludinājumi.

Kursem. bishkop. beedriba. 13. junijā 1884. plkst. 11 preešch pufš.

General-sapulze.

Deenas fahrtiba: pehž statuteem. Jelgawā, Weinberga Iga weefnija. Beš amata darishchanahm tiks isfahdroti wehl dāšhi jautojumi. Presidentš: Dr. Dufis.

Limbaschu beedriba.

Zeeniti dibinataju kungi teel zaur šho — us pamatu Wisangstati apstiprinateem statuteem — laipni usajinat.

Lihgo fwehtkōš.

24. junijā šch. g. plkst. 6 wofarō, dehl beedribas nodibinašanas, kapulzeteš weefnizās „Hotel Dobihn“ angšhejā sahle.

- Deenas fahrtiba bus: 1) beedru naudas apweefšana un eemafšana, 2) šlumigās preešchneezības zehšana un 3) dāšhadi dehl beedribas darbības usfahšchanas wajadsēgi wahfweedumi u. t. j. pr.

Pagaidu preešchneeziba.

Jaunōš musturōš

skaitas šweizinašanas, un laimes-wehlešchanas

kahrtis,

pušainus postpapihrus un grešnus konwertus

wifadahm zenahm tagad pahrdod leh-tati nekā šenak

Puhzišhu Gedarta

un beedr. grahmatu, un rakstamu leetu pahrdotawā, Peterb. Ahr.

Riģas Kalku-eelā Nr. 14.

Atkalahrdewejeem, kas par kahdeem rubkeem us reiš nem, 25% lehtak.

Jelg. Latw. beedriba.

Šwehtdeem, 10. junijā 1884.

KONZERTS.

Musika un dšeedašchana. Wehlaša:

Danzoschana

Klajā, šlitā laikā beedribas telpās. Gefahkums wulst. 4 pehž pufš., beigas 11 waf. Wafka par wifu isrihšojumu kopā beedreem p mīnu kufsem va 20 kap., nebeedreem un to kundsem va 30 kap.

Spehlešs kara musika.

Jaunajōš Dahnōš,

12. un 13. junijā.

Teatris

dahrsa koncerts.

Musika un dšeedašchana abās deenās, beš tam 13. junijā wehl

danzoschana klajā,

šlitā laikā beedribas telpās.

Teatris un koncerts eefahkās abās deenās plkst. 3. pehž pufš., danzoschana ap plkst. 6 waf.; isrihšojumi beidšās plkst. 11.

Wafka teatris I. wofat beedreem 50 sp., nebeedr. 75 sp.; I. rindhā beedr. 75 sp., nebeedr. 1 rbl.; II. wofat beedr. 35, nebeedr. 30 kap. Beedru un nebeedru kundšes malka šitpat la wīnu kungi.

Wafka par eeseefchanu dabriā 12. junijā: beedreem 10 kap., nebeedreem 20 kap. — 13. junijā turpretim, tad danzoschana, beedreem 20, nebeedreem 30 kap. Preešchme: Kad nem teatra bihket, tam ihpašhi par dabriā eeseefchanu naw jamalka.

Peef kafes jankahda beedru fahrtes. Bihtes eepreešch dabonamas Weinberg Iga Wilmās weefnija, Weelajā eelā Nr. 43.; isrihšojuma laikā dabriā weef kafes.

Preešchneeziba.

Ruston, Proktor un beedris, Riģa,

pilfehšas Kalku-eelā Nr. 6.

semkopibas-mašhini un skunstiģu mehslu pahrdotawā,

atrodas leelā iswehlē:

Lokomobiles un twaiķu kulmašchinas

if pašu fabrikas Dinkolnā;

Flōthera štitu-kulmašchinas, platfehšchanas, wehtišchanas-mašchinas. — Wooda labības- un fahles- pļaujmašchinas. — Efsetu-mašchinas. — Original „Tiger“ širgu-grahbektis. — Flōthera un Sacka uniwersalee un tšhetrelemeshu arkli. — Chrgtu- un Sweedru-arkli. — Gzeschās. — Sehklas-apklah-jeji u. t. pr.

Škunstiģi mehslu, tā:

superfosfati,

kaulu-milti, kainits, sehrskahbais amoniaks u. t. pr.

Riģ. Latw. amatn. palihdš. beedribas krahschanas un aisdoschanas kasses bilanze

beidšamajā maijā 1884. gadā.

(Ahrriģas Kalku-eelā Nr. 26.)

Aktiwā:	Rbl.	Sp.	Passiwā:	Rbl.	Sp.
Aizdevumu rehkins	41,425	—	Pamata kapitāla rehkins	924	—
Kafes wajadību rehkins	383	91	Dalības naudas rehkins	7,263	—
Kafes rehkins (škadri) nauda	3,503	42	Noguldījumu rehkins	36,260	—
Pamata kapitāla wafis bantā	228	75	Prozentu rehkins	1,877	52
Algu rehkins	172	50	Beedru grahmatu rehkins	46	60
Šladinājumu rehkins	7	52	Tafelchanas rehkins	7	75
Žheš rehkins	213	75	Maktišchanas rehkins	57	—
Zefošch rehkins	2,000	—	Krahschanas noguldījumu rehkins	1,212	—
	Rubki 47,936	85	Strahpes naudas rehkins	4	98
			Anglu-anglu noguldījumu rehkins	284	—
				Rubki 47,936	85

NB. Lihds 1. junijam šch. g. ir apgrošitā 128,500 rubl. 20 kap.

Kaffe malkā par noguldījumeem pahri par 100 rubl. 6% par gadu; par aizdevumeem nem no 100—300 rbl. 9%, pahrat par 300 rbl. 8% par gadu; pret drošheem wehrtšpap. 1% mafaš. Direkzijas sehdešchanas ir pirudeenās un zeturideenās no plkst 7—9 watarā un ismalkajumus, ta ari eemafšajumus isdara isdeenas no plkst. 10—11 preešch pufšdeenas. Riģa, 1. junijā 1884. Direkzija.

Augst- un widusgrahdigus

Superfosfatus,

kaulu miltus, Kreewu guano

un U. F. Schwarzhoffa ARKLUS

peedahwā par lehtakahm zenahm

Sander Martinsohns,

Ahr-Riģas Kalku-eelā Nr. 1618.

Cefsch-Riģas leelā Sunder-eelā Nr. 24.

!! Jauna grahmatā!!

Fabrikas strahdneeks

19. gadu-simteni.

No Kainineeku Fritschā.

Malka 20. kap.

Riģa, Puhzišhu Gedarta un beedru ap-gahdibā.

pahrdodami Franzišhu dširawu akmini, 3 lihds 4 pehšas zaurmehrā. Suworowa eelā Nr. 54.

Sabas wihku sehklas

(sehžas) ir pahrdodamas Ahr-Riģas Kalku-eelā Nr. 2. W. Swirgōding.

Gatawus

kungu apgehrbus

wiſſaunakōš musturēš no eefsch. un ahr-senju drehbes, par wiſlehtakahm zenahm pahrdod

Chr. Lermanis,

Riģa, leelā Kaleju eelā Nr. 21.

Wastellešchanas fahrtiģi ſigatawo.

Stufmanes

dšeedašchanas beedriba

ijees 17. junijā

salumōš

Kruſtalihzi, preti Stufmanes muifchāi, us Daugawas kraſta.

Par labu ragu muiftu un buſeti ir gaddats. Watarā bus ilumināzija, raketes un kraſtu ſprahdinašchana.

Sahkums plkst. 3 pehž pufš. Iſrihšotaji.

Tirgus ſinas.

Kaifs šoti ſilts un aubſelģis, tital daſheem waja-dſetu leetus.

Šhejeenes labības tirgus pehhejā laikā bij pahrahms, tomehr ženas nekrita, lihguami bij apribeſchoti un maſa kraſjuma dehl ženas turejāhs.

Wini rahmu; ženas tomehr turas us 37 rbl. bir-tawā par front un 35—36 par hoſu.

Kawepaji beš lihguemem. Šha gada fehja ſelſchtreewijā isdwahš labi.

Kawepes turas ženā; wagonu ſahdineem malkaja 186—188 kap. pudā.

Winfelhu brahktis pļahnu. Par praſtahm 87 1/2% ſehlahm ſhejeenes dširawneeki malkaja 155—156 kap. pudā, iswedeju ženas ne tuwumā.

Kweefchi ilai pahrtiſai wirti.

Rudſi ſemaku. Us 120 mahrs, pamata ſalibga par 102 un 101 kap. pudā, ari par weegleem malkaja ſitpat.

Mufas ari rahmaku. Beedahmat peedahwā maſ, beš par ſmagahm gaifchahm malkaja 98—105 sp. pudā.

Weeſchi rahmaku, it ſewiſchi praſti ſchahwei 100 mahrs, meeſchi, par to wraſija 97 un 98 kap. pudā. Weſchahwetu gaifchu kreewu 107/108 mahrs, wamaſ, tā ka ženas turejāhs us 107 kap. pudā.

Silkes. Par ſilku ſirgu ari togad neko labu ne-mar fajit, wiſwaktal tabehk ta lihds ſchim ſoli daudš weeweiſe no jauna; tomehr taiku ſilkes atrada daudš wirtzeju. Tagahdejās ženas ir:

Taufu ſilkes K K K 14—17 rbl. par waf. mugu.

K K 12—15 " " " "

K 10—12 " " " "

maſas un leelas Kriſtjan. 5—8 " " " "

leelas Baar 12—13 " " " "

malkiſas " 11—12 " " " "

widejas " 9—10 " " " "

maſas 7—8 " " " "

Sweedru K K K 10—12 " " " "

" K K 8—9 " " " "

" K 6—8 " " " "

" Kriſtjanijas 5—6 " " " "

No 1. janwara lihds 1. junijam ſch. g. weeweda 62,631 1/2 muzas brutto. No tam zaur brahktē wehl jaeret 8,631 muzai, ta ka tita brahktetas 54,000 1/2 muzas, kas dema 47,185 1/2 muzu netto.

Pirmās rokās wehl atrodas lihds 32,000 muzu us lehgēra, kas pa leelafat dakai ſaſahm if Baar un Sweedru ſilsem, kuzas, lai gan tū lehtas, atrod ſoti maſ wirtzeju un laſtam ta ari palits, kamehr tauſu ſilku neſahšs truhkti.